

Diéta a fogyatékkal élők gondozásában

Vázlat

- Születési alkohol szindróma (FAS)
- Down szindróma (DS)

Születési alkohol szindróma (FAS)

- Terhesség alatti alkoholfogyasztás hatására a magzat fejlődése, különösen az idegrendszer fejlődése visszafordíthatatlanul károsodik.
- A károsodás mértéke függ az anyai alkoholfogyasztás mértékétől és időtartamától.
- A terhesség első 8 hetében történő alkohol fogyasztásnak teratogén hatása van.

Születési alkohol szindróma (FAS)

- Enyhe vagy közepes mértékű mentális retardáció
- Microcephalia
- Hypotonia
- Koordinációzavar
- Fejlődésben visszamaradás (hossz- és súlynövekedés)
- Jellegzetes arcfejlődési rendellenesség.
- Pszichoszociális gondok

FAS és táplálkozás

- Az újszülött, csecsemő gyenge, erőtlenül, lassan szopik, ezért szoptatása nehéz, sok időt vesz igénybe.
- Egyes esetekben a szájon át történő táplálás nem lehetséges, ezért PEG-en keresztül történik a táplálás.
- Hypotonia, gyorsan kifárad
- A szabálytalan ébrenlét-alvás mintázat
- Gyenge motoros képesség

Down szindróma (DS)

- 700 élve születés közül 1 gyermek
- Kromoszóma hiba

Down szindróma (DS) újszülött kor

- Fejlődésben visszamaradás
- hypotonia
- DS 8-12% gasztointesztinális rendellenesség
  - Tracheoesophagiális fistula
  - Nyelőcső, duodenum atresia
  - Nem perforált anus
  - Hirschsprung betegség

Sebészeti megoldás az első 2 életévben
ET – nasogastricus szonda vagy PEG/PEJ
TPT
Ha lehetséges szoptatás, de ez lassú, nehézkes.

Down szindróma (DS) 1-12 hónap

- Gyakori fertőzések
- Légzőrendszer csökkent működése
- hypotonia
- Gyakori fül-orr-égészeti probléma
- Fogak rendellenesen helyezkednek el
- Gyomorkapacitás kicsi

Sebészeti megoldás az első 2 életévben
ET – nasogastricus szonda vagy PEG/PEJ
TPT
Szoptatás nehézkes

Down szindróma (DS) 1-12 év

- DS 2-7% hypothyreodismus
- Gyakori fertőzések, főleg a felsőléguti
- Obesitas
- Hypotonia (nyelés)
- Fogak rendellenesen helyezkednek el

Down szindróma (DS) 13-18 év

- Obesitas
- Anyagcsere zavar (zsír, fehérje, szénhidrát)
- Se albumin alacsony
- Se TG magas, LDL magas, HDL alacsony
- CV betegségek
- DS-Diabetes incidencia emelkedik
- Carries
- GOR
- Felszívódási zavar
- Gyógyszeres terápia (interakció)
- DS 7-17% coeliakia

Down szindróma és táplálkozás

- A megváltozott anyagcseréhez és társbetegségekhez alkalmazkodni
- Carries - rágás, nassolni valók megválogatása
- Folyadék
- Élelmirost
- E magasság alapú
- Antioxidáns kiegészítés:
  - C és E vitamin
  - β -karotin
  - Se, Zn
  - Niacin, B₆

Összefoglalás

- Nyelés, rágás zavara
- Lassúság
- Gyors kifáradás
- Válogatás
- Gyenge orális funkciók, -motoros képesség
- Aluszékonyság
- Alvás-ébrenlét nem szabályos
- Beidegződés, szabályozás sérült
- Motilitás zavarok
- Felszívódási zavarok
- Terápia (pl. gyógyszer interakciók)

